

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Tárnok Cecília ügyvéd ... által képviselt felperes neve... felperesnek a dr. Péchy Kristóf ügyvéd ... által képviselt **alperes neve ...** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 17. napján meghozott, 21.P.23.282/2011/119. számú ítélete ellen az alperes részéről 121. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes Pf.3. szám alatti csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 87.000 (nyolcvanhétezer) forint másodfokú perköltséget. Kötelezi a felperest, hogy 120.000 (százhuszezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket, és az alperest, hogy 517.400 (ötszáztizenhétezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. szeptember 3-án motorkerékpár vezetőjeként az alperes biztosítottja által okozott közúti balesetben sérült. A balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítése iránt indított pert az alperessel szemben.

A felperes végleges keresete szerint 328.665 forint dologi kár, 54.000 forint élelemfeljavítási és 115.840 forint közlekedési többletköltség és ezek 2011. június 1. napjától számított késedelmi kamata, 2010. december 1-jétől havi 20.000 forint háztartási kisegítő járadék és a lejárt járadék után késedelmi kamat, valamint 12.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperesnek elsődlegesen 99%-ban, másodlagosan 80%-ban magának kell viselnie kárát, mert jelentős, megtevesztő mértékű sebességtúllépésével a baleset bekövetkeztében közrehatott. A dologi károk, élelemfeljavítási és közlekedési többletköltség összegét kizárólag a kármegosztás szükségessége miatt tette vitássá. A kármegosztás mellett a háztartási kisegítő havi 8.000 forintot meghaladó mértékét arra figyelemmel is vitatta, hogy a felperest természetes megbetegedései akadályozzák a hajlongással járó tevékenységek végzésében, és csupán egy hónapig szorult teljes körű segítségre. A követelt nem vagyoni kártérítés összegét ugyancsak a felperes közrehatása, valamint csak részben baleseti eredetű egészségi állapota miatt tartotta eltúlzottnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 8.070.544 forint, ebből 398.544 forint után 2011. június 1. napjától, 672.000 forint után 2013. április 1. napjától 2014. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, 2014. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat, továbbá 2016. december 1. napjától véghatáridő nélkül havi 8.000 forint járadék megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az alperes helytállási kötelezettsége a 2009. évi LXII. törvény 12. §-a és 13. § (1) bekezdése szerint állt fenn, kártérítési felelősségét pedig a Ptk. 346. § (1) bekezdése folytán alkalmazott 339. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. Megállapította, hogy 2010. szeptember 3-án a közlekedési baleset azért következett be, mert az alperes biztosítottja nem adott elsőbbséget a védett útvonalon közlekedő felperes számára. Rögzítette, hogy a büntető bíróság jogerős ítéletével az alperes biztosítottjának bűnösségét a Btk. 187. § (1)-(2) bekezdés a) pontja szerint minősülő közúti baleset okozásának vétségében meg is állapította. Az elsőfokú bíróság a büntető ítélettel egyezően megállapította, hogy alperes biztosítottja megsértette a KRESZ 28. § (2) bekezdése b) pontját azzal, hogy az elsőbbségadás kötelező tábla ellenére behaladt a kereszteződésbe. Megállapította azonban azt is, hogy a megengedett 50 km/óra sebesség túllépésével a felperes is megszegte a KRESZ 26. § (1) bekezdés a) pontját. A 6/1998. Büntető jogegységi határozatban kifejtettek és a közzétett eseti döntések értékelése, továbbá a büntetőeljárás során beszerzett igazságügyi szakvélemény megállapításai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes sebességtúllépésével nem tévesztette meg az alperes biztosítottját, azonban a felperes ezzel a szabályszegésével a baleset bekövetkezésében 20%-ban közrehatott.

Az elsőfokú bíróság tényként rögzítette, hogy a felperes a baleset következtében agyzúzódással, subdurális és subaracnoidealis vérzéssel, sorozat bordatöréssel és kulcsonttöréssel, darabos acetabulumtöréssel, kétoldali tüdőzúzódással, továbbá mellúri vérgyülemmel, csípőficammal, csípőízületi vápatöréssel, lapocka és farkcsonttöréssel járó sérülés-együttest szenvedett. A baleset után 2010. december 1-ig kórházban kezelték. Megállapította, hogy a felperes baleseti eredetű egészségkárosodása 25% mértékű. A bal combideg bénulása a csípőprotézis műtétének a szövödménye, a felperes állapotában a jövőben romlás és javulás egyaránt elképzelhető. Felperes a guggolást támaszkodva 50%-ig tudja végrehajtani. A hajolással járó munkákat 80%-ban a természetes kórokú megbetegedése, 20%-ban a balesettel összefüggő maradványállapota miatt nem tudja elvégezni.

A felperes családtagjainak tanúvallomása és az orvosi szakvélemény alapján megállapította, hogy a felperes a balesetet megelőzően élettársi kapcsolatban élt, rendszeresen kerékpározott és focizott. A baleset óta az élete beszűkült, magába forduló, barátait kerülő, zárkózott emberré vált. Párkapcsolata megszakadt, szabadidős tevékenységeit feladta, az úszás kivételével sportolási lehetőségei megszűntek. A balesetben elszenvedett sérülései rendkívül súlyosak voltak, ezért a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján az elszenvedett sérelmek kompenzálására alkalmas kárpótlás összegét kármegosztás alkalmazása nélkül 7.000.000 forintban határozta meg. A kármegosztás arányára és a kiegészített orvosszakértői véleményre figyelemmel a felperes élelemfeljavítási igényét hat hónapra 43.200 forintban, a felek egyező nyilatkozata alapján a közlekedési többletköltségét 92.672 forintban, dologi kárát 262.932 forintban állapította meg. A felperes háztartási többletköltség iránti igényét 2010. december 1. napjától 2012. március 31. napjáig havi 16.000 forint, ezt követően az élettársi kapcsolatának megszakadása, valamint kisebb lakásba való költözése miatt havi 8.000 forint erejéig találta megalapozottnak, amelyből az ítéletig 672.000 forint járt le.

Az elsőfokú ítélettel szemben, annak részbeni megváltoztatása és a felperesre terheesebb 20-80% arányú kármegosztás alkalmazásával a nem vagyoni kártérítés összegének 1.000.000 forintra, az élelemfeljavítás összegének 10.800 forintra, a közlekedési többletköltségének 23.168 forintra, a

dologi kár összegének 65.733 forintra, a háztartási többletköltség járadék összegének havi 2.000 forintra való leszállítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság releváns körülményeket nem megfelelően értékelt, a tényállást hiányosan állapította meg és abból helytelen következtetésekre jutott. Kiemelte, hogy a biztosítottjának gondatlanságával szemben a felperes a közlekedés szabályait szándékosan szegte meg azzal, hogy a megengedett sebességet közel másfélszeresen túllépte. Hangsúlyozta, hogy ha a felperes a megengedett sebességgel halad, a műszaki szakértő szerint a baleset nem következik be. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes magatartása biztosítottját megtevesztette. Álláspontja szerint ennek megállapítása nem csupán abban az esetben lehetséges, ha az elsőbbségi helyzetben közlekedő jármű a megengedett sebességet legalább kétszeresen túllépi. Kifogásolta annak figyelmen kívül hagyását, hogy az orvosszakértő szerint a felperes jelenlegi egészségi állapota csak részben baleseti eredetű. Kiemelte: a combideg károsodás műtéti szövödmény, nem baleseti eredetű, és a felperes bal alsó lábszárának zsibbadását és az ágyéki gerincszakasz mozgásainak beszűkülését is részben a természetes kórokú gerincbetegsége okozza. Okozati összefüggés hiányában pedig nem háríthatók rá az abból eredő károk, hogy a felperes a hajlongással járó munkákat nem képes elvégezni. Mindezen körülmények folytán ezért a felperesre lényegesen terhesebb kármegosztás alkalmazását tartotta szükségesnek.

Álláspontja szerint a felperes nem baleseti eredetű gerincbetegsége önmagában kétséggé teszi, hogy a baleset elmaradása esetén is képes lenne aktívan kerékpározni és focizni. Kiemelte: a felperes a sportolástól nincs elzárva, úszni a baleset után is tud. A 25% mértékű baleseti egészségkárosodására is figyelemmel ezért a megállapított nem vagyoni kártérítés eltúlzott. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felperes közrehatását a nem vagyoni kártérítés megállapítása során, továbbá, hogy nem különítette el a baleseti és nem baleseti eredetű hátrányait. A kármegosztás módosítandó aránya mellett a háztartási többletköltség járadék tekintetében utalt arra is, hogy a felperes még fennálló élettársi kapcsolatából következő családi munkamegosztásra figyelemmel az első időszakra magasabb összegű havi járadék megítélése nem volt indokolt.

A felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének 10.000.000 forintra való felemelését kérte. Csatlakozó fellebbezése szerint a combideg elhalála és a baleset közötti okozati összefüggést az orvosszakértői véleménnyel bizonyította. Annak figyelembevételével pedig egészségkárosodásának a mértéke – a ... szerint – ténylegesen 35% mértékű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál nem értékelte kellő súllyal, hogy egyedül él, élettársa a baleset után elhagyta. Utalt arra, hogy ítéletkori árszinten tartott igényt nem vagyoni kártérítésre, ezért nem kért késedelmi kamatot.

A felperes fellebbezési ellenkérelme – a nem vagyoni kártérítés kivételével – az alperes fellebbezésével érintett körben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogalap körében a rendelkezésre álló adatok alapján helyes döntést hozott, ezért csupán utalt a Pp. 4. § (2) bekezdésére, a büntetőügyben hozott jogerős ítéletre, a 6/1998. Büntető jogegységi határozatra, valamint a két műszaki szakértői véleményre. Kiemelte: a nem vagyoni kártérítés megállapítása során kármegosztás alkalmazásának nincsen helye. Az egészségkárosodására nézve pedig az elsőfokú bíróság ritkán látott, széles körű bizonyítást folytatott le.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte értékelni a fellebbezésében kifejtetteket. Kiemelte, hogy a felperes baleseti munkaképesség-csökkenésének mértéke 25%, egészségkárosodásának mértéke ennél kisebb. ... szakértő a 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet alapján állapította meg esetében

35% mértékű egészségkárosodást, ez a jogszabály azonban csak a társadalombiztosítási eljárásokra irányadó, kártérítési perekre nem. A felperes zárónyilatkozatában maga sem az ... által megállapított értéket tekintette irányadónak. Utalt arra, hogy a felperes combideg elhalással kapcsolatos tényállítását a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá. Combidege ténylegesen csak bénult, nem elhalt, állapotában javulás, akár a teljes funkció helyreállása is várható. Az elmagányosodásával kapcsolatos tényeket pedig a felperes nem igazolta.

A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest 99.701 forint összegű vagyoni kártérítés, 140.000 forint lejárt járadék és 2016. december 1-től havi 2.000 forint költségpótló járadék, továbbá 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés fizetésére kötelező, valamint a felperes 398.544 forintot, illetve 672.000 forint lejárt és a jövőre nézve fizetendő havi 8.000 forint járadékot meghaladó vagyoni, valamint 10.000.000 forintot meghaladó nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasító ítéleti rendelkezéseket, mert azok a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedtek.

Az Ítéltábla sem a fellebbezést, sem a csatlakozó fellebbezést nem találta megalapozottnak.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a motorkerékpár és gépkocsi összeütközése miatt bekövetkezett balesetben a felelősség megállapítása során a Ptk. 346. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó 339. § (1) bekezdése volt irányadó, és az Ítéltábla az elsőfokú ítéletben a felelősség körében kifejtettekkel egyetértett. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást csupán azzal tartja szükségesnek kiegészíteni, hogy a kikanyarodása során az alperes biztosította nem „Elsőbbségadás kötelező”, hanem „Állj! Elsőbbségadás kötelező” táblát hagyott figyelmen kívül. Az Ítéltábla a fellebbezésre tekintettel kiemeli: ... és ... szakértő egyezően állapították meg véleményükben, hogy a motorkerékpár sebessége az alperes biztosítottját nem téveszthette meg. Az alperes tehát a felperes sebességének megtévesztő jellegére történő hivatkozását semmivel nem bizonyította. ... szakértő véleménye szerint a 70-75 km/h sebességű motorkerékpárt a Ford vezetője nem látta, vagy a távolságát rosszul mérte fel. A kereszteződésbe történő megindulásakor ugyanis a motorkerékpár tőle 55-65 méter, a motorkerékpár sávjába való behaladásakor pedig 23-28 méter távolságra volt. A motorkerékpárt mindkét távolságból fel kellett volna ismernie, és a behaladást nem lett volna szabad megkezdnie, illetve folytatnia. ... szakvéleményében megállapította, hogy 23-28 méteren belül vészfékezéssel 38-45 km/h sebességű motorkerékpár lett volna megállítható. Amikor a Ford behaladása nyilvánvalóvá vált, a motorkerékpáros a későbbi ütközési ponttól 44-49 méterre haladási sebessége mellett féktávolságon belül volt.

A felperes mellett szölt a bizalmi elv, az, hogy az „Állj! Elsőbbségadás kötelező” táblával védett úton számára mindenki biztosítani fogja az elsőbbséget. ... szakértő véleménye szerint a veszélyhelyzet észlelésekor már megengedett sebességgel való haladás esetén sem lehetett volna a balesetet elkerülni, ezért a felperesre terhesebb kármegosztás nem volt alkalmazható.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperes közrehatásának arányát helyesen állapította meg, az alperes által kizárólag a kármegosztás aránya miatt támadott élelemfeljavítási és közlekedési többletköltségben, valamint a dologi kárban marasztaló ítéleti rendelkezések megváltoztatására nem volt indok.

Az orvosszakértő szerint a felperes a baleset során agy- és tüdőzúzódást, sorozat bordatörést, jobb oldali kulcsont- és lapockacsonttörést, baloldali csípőízületi vápacsonttörést, valamint a jobb oldali combcsont fejének törését szenvedte el. Sérülései tehát az alsó- és felső végtagjait egyaránt érintették. 2011. februárig mindennemű háztartási munka végzésére alkalmatlan volt, azóta a közepesnél nehezebb háztartási munkák végzésében akadályozott. A perben kihallgatott tanúk

vallomása szerint a balesetet megelőzően a háztartási munkák (pl. főzés, bevásárlás) nagy részét a felperes végezte. A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy élettársi kapcsolatának megszakadásáig a felperes nagyobb alapterületű lakásban élt harmadmagában, amiből okszerűen következett, hogy a jelenleginél több háztartási munka hárult rá. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy 2012 áprilisát megelőzően a felperes kiesett háztartási tevékenysége nagyobb mértékű volt, és a perrel érintett teljes időszakra a bizonyítékok helyes mérlegelése alapján állapította meg a kiesett tevékenységének ellenértékét.

Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a baleset során elszenvedett sérüléseggyüttes folytán a felperesnek a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga sérült, és ennek következtében életminősége romlott. A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján ezért olyan mértékű pénzbeli kártérítésre tarthatott igényt, amely alkalmas az elszenvedett testi-lelki sérelmei kiegyensúlyozására.

A nem vagyoni kártérítés esetében a vagyoni károknál Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint alkalmazott mechanikus kármegosztás nem lehetséges. Ennek oka, hogy valójában nincs olyan összegszerűen kifejezhető kár, melynek egy része a károsult felróható magatartása folytán reá hárítható lenne. Ebből azonban nem következik az, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során a bíróságnak ne kellene értékelnie, hogy a károsult a kára bekövetkeztében közrehatott. Az alperes ezért megalapozottan sérelmezte, hogy a felperes közrehatásának értékelését az elsőfokú bíróság elmulasztotta.

Az ...e szakértőjének a 2016. február 2-án tartott tárgyaláson előterjesztett kiegészített véleménye szerint a felperes baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének a mértéke 25%, a szakértő által fenntartott alapszakvélemény szerint ugyanakkor a baleseti eredetű egészségkárosodása 15% mértékű. Az elsőfokú eljárás során a felperes végső soron kifejezetten elfogadta az ...-nak a baleseti eredetű egészségkárosodás mértékére vonatkozó megállapításait. A lefolytatott bizonyítás eredményéhez igazodó nyilatkozatához képest ezért nem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy a balesettel összefüggésben ennél nagyobb mértékű egészségkárosodása keletkezett.

A nem vagyoni kártérítés szempontjából azonban nem önmagában a baleseti egészségkárosodás százalékos mértékének, hanem az elszenvedett sérülések felperes életminőségére gyakorolt hatásának volt jelentősége. Az Ítélet tábla kiemeli, hogy a balesetben elszenvedett sérülései miatt a felperesen több műtétet végeztek, gyógyulása hosszabb időt vett igénybe, agy-, valamint végtagsérülései miatt több hónapig ápolásra-gondozásra szorult. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a baleset előtti életvitelét folytatni nem tudta, párkapcsolata megszakadt. Maradványállapota a háztartási teendők teljes körű ellátását jelenleg sem teszi lehetővé számára, és a baleset előtti munkakörét sem tudja betölteni, felügyelet mellett – a 20/F/1. alatt csatolt okirattal igazoltan – műveletirányítóként dolgozik. Mindezek miatt az Ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés leszállítására nem látott indokot.

A felperes baleset után váltakozóan hol javulást, hol romlást mutató állapota indokolta a felperes kérelmének megfelelően a nem vagyoni kártérítés ítéletkori ár- és értékviszonyok alapján történő megállapítását. Az Ítélet tábla álláspontja szerint a felperes közrehatásának értékelése mellett az elsőfokú bíróság által megállapított 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítés az ítéletkori ár- és értékviszonyok alapján megfelelően kompenzálta a felperes által elszenvedett hátrányokat, ezért annak felemelésére sem volt lehetőség.

A kifejtettekre tekintettel az Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Egyik fél fellebbezése sem vezetett eredményre, azonban az alperes nagyobb mértékben lett pervesztes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes javára ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. A fellebbezések sikertelensége folytán a feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket a felperes, a fellebbezési illetéket pedig az alperes köteles megfizetni az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 256.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2017. április 4.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő